पराप्रवेशिका

नं. १५५५

18

नं. १२५५ पं
पराप्रवेशिका
६ पत्राणि
कर्ता श्री क्षेमराज
सं. १९४८

complete

श्रीगुरवे शिवाय ॐ नमः

श्रीसिद्धलक्ष्म्यै नमः ॥

प॰ ॐ नमः शिवाय ॐ विश्वा
प्रा॰ त्मिकोत्तीर्णोल्लदये
१ परमेशितुः परादिशा
क्तिरूपेणस्फुरन्ती सेवि
तं नुमः ॥ इह खलु परमे
श्वरः प्रकाशात्मा प्रकाशश्च
विमर्शस्वभावः विमर्शो
हि नाम विश्वाकारेण विश्व
प्रकाशेन विश्वसंहारेण
चाकृत्रिमाहमितिविस्फु विश्वं
रणं यदि निर्विमर्शः स्या
दनीश्वरो जडश्च प्रसज्येत

एषएवविमर्शाश्लिष्टेनतंस्वरसो
दितापरावाक्स्वातन्त्र्यपरात्मनो मा^
मुख्यमैश्वर्यंकर्तृत्वंस्फुरत्तासारो
हृदयंस्पन्दइत्यादिशब्दैरागमेषू
द्घोष्यतेस्वतन्त्रपरावाकुशिमाहमिति
मतत्वःस्वयंप्रकाशरूपःपरमेश्वरः
पारमैश्वर्यात्शिवादिधरण्यन्ता
जगदात्मनास्फुरतिप्रकाशते
तदेवास्यजगतःकर्तृत्वंनिजरूपत्वं
वजगतःकार्यत्वमप्येतद्यौनप्र
काशत्वमेव एवंभूतेजगत्प्रकाश
रूपणात्कर्तुर्महेश्वरादभिन्नमेव
भिन्नवेद्यप्रकाशमानत्वेप्र
काशमानायोगात्किञ्चित्+अने स्यात्^
नचजगतोऽस्यभगवतःप्रकाशात्म

प
प्र
२

कं रूपं न कदाचित्तिरोधीयते प-
तत्प्रकाशनेन प्रतिष्ठालब्धप्रका-
शमानमिदं जगदात्मनः प्रागभू-
नि^ तं कथं रोद्धुं शक्यात्कथं वा तत्ति-
रस्कृत्य स्वयमेव तिष्ठते अतस्तस्य
वस्तुनः साधकमिदं बाधकमिदं
प्रमाणमिदमनुमन्यानात्मकस्य सा-
धकबाधकप्रमातृरूपतया चा-
स्य सद्भावः तत्सद्भावे किं प्रमा-
णमिति वस्तुसद्भावमनुमन्यता
दृक्स्वभावे किं प्रमाणमिति प्र-
ष्टृरूपतया च पूर्वसिद्धस्य महेश्वर-
स्य स्वयंप्रकाशत्वसंवेद्यस्य संवेदा-
नसिद्धं किं च प्रमाणमपि यमाश्रि-
त्य प्रमाणं भवति तस्य प्रमाणस्य त-

दृयीनशरीरंप्राणोनीलसुखादिर्वे
द्यंचातिशय्यमहाभासमानस्यवेद वै
[illegible]कर्तृरूपस्यसर्वप्रमितिभाजःसि
द्धावभिनवार्थप्रकाशस्यप्रमाण
वणकस्यकस्योपयोगः एवंचशब्द
राशिपरिपूर्णाहन्तापरामर्शसार
स्वात्मरूपशिवएवषट्त्रिंशत्तत्वात
मकःप्रपञ्चः षट्त्रिंशत्तत्वानिका
नीत्याहुः शिवशक्तिसदाशिवेश्वर
शुद्धविद्यामायाकलाविद्यारागका
लनियतिपुरुषप्रकृतिबुद्धिमनोहं
कारश्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राण
वाक्पाणिपादपायूपस्थशब्दस्प
र्शरूपरसगन्धाकाशवायुवह्निस
लिलभूमयः एतानिषट्त्रिंशत्तत्वा

प सा ३

नितत्र्शिवतत्त्वं नामेच्छाज्ञानक्रि
यात्मकपूर्णानन्दस्वभावरूपः पर
मशिव एव अस्य जगतः सृष्टिमिच्छा
परिगृहीतवतः परमेश्वरस्य प्रथम
स्पन्द एवे[illegible]च्छाशक्तितत्त्वम् अथ त
स्येच्छावशात्सदैवांकुरायमाणमि
दंजगत्स्वात्मनाहन्तयाच्छा[illegible]स्थि य
तं रूपं सदाशिवतत्त्वम् अङ्कुरितं ज
गदहन्तयाहमास्थितमीश्वरतत्त्वम्
अहन्तेदन्तयोरैक्यप्रतिपत्तिः शुद्ध
विद्या स्वस्वरूपेषु भावेषु भेदप्रथा
मायायदा तु परमेश्वरः पारमेश्वर्या
मायाशक्त्या स्वं स्वरूपं गूह[illegible]त्वा सं यि
कुचितग्राहकताम[illegible]श्नुते तदा पु
रुषसंज्ञ[illegible] अयमेव मायामोहितः
तः

कर्मवध्यतः संसारी परमेश्वराद-
भिन्नोपि स्वस्यमोहः परमेश्वरस्य न
भवे[illegible] वेन्द्रजालिकस्येव स्वयासं दिं इन्द्रजालमि
पादितभ्रान्तेः भ्रान्तपर्वं विद्याभि-
न्नापि नैश्वर्यं स्तविद्वयनौमुक्तः प
रमेश्वरएव अस्यैव सर्वकर्तृत्वंस
पूर्णत्वं र्वज्ञत्वं नित्यत्वं व्यापकत्वं च पञ्चक्रयो
संकुचिता अपि संकोचग्रहणेन क
लाविद्यारागकालनियतिरूपता
ज्ञत्र याभवन्ति कलानामास्य पुरुषस्य
किञ्चित्कर्तृत्वहेतुः विद्याकिञ्चि
त्रु ज्ज्ञत्वकारणम् रागो विषयेष्वभिष
ङ्गः कालो हि भावाभावावभासना
भासनात्माभासनात्मकानां क्रमो
वच्छेदको भूतादिः नियति[illegible]र्मितमेदं

प
प्रा कर्तृत्वमिदं न कर्तृत्वमिति नियम-
५ हेतुः एतत्सञ्चुकमस्य स्वरूपाव-
रकत्वात्कञ्चुकमिति चोच्यते मह-
दादिपृथिव्यन्तानां तत्त्वानां मूलका-
रणं प्रकृतिः एषा च सत्त्वरजस्तम-

सां साम्यावस्था बुद्धिर्निश्चयसाध-
नं मनः संकल्पसाधनम् अहंका-
रो ममेदं नममेदं न ममेदमित्यभि-
मानसाधनम् एतत्त्रयमन्तःकर-
णम् शब्दस्पर्शरूपरसगन्धात्मका-
नां विषयाणां क्रमेण ग्रहणसाधनानि
श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणानि पं-
च ज्ञानेन्द्रियाणि वचनादानवि-
हरणविसर्गानन्दात्मकक्रियासा-
धनानि पायूपस्थवाक्पाणिपाद

नि

पायूपस्थौपञ्चकर्मेन्द्रियाणि
शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाःसामान्या
काराःपञ्चतन्मात्राणि आकाश
मवकाशप्रदम् वायुःसञ्जीवन
म् वह्निर्दाहकःपावकश्चसलि
लमाप्यायकंद्रावकंच भूमिर्धारि
का इतिषट्त्रिंशत्तथाहृदयबीजस्थ
तू जगदेतच्चराचरमितिसामान्यान
नीमा परा भट्टारिकारूपे हृ
दयबीजे न्तर्भूते कथमित्याह य
थाघटशराव दीनांमृद्विकार
णांपारमार्थिकंरूपंमृदेवभवति
यथाजलादिद्रव्यजातीनांविचार्य
माणांमवस्थिते जलादिसामा
न्यमेवभवतितथापृथ्व्यादिमाया

तत्त्वानि ॥ य
थान्यग्रोधबी
जस्थः शक्तिरू
पोमहाद्रुमः

+

प
प्रा
५

5

नानंतत्वानां सतत्त्वं मीमांस्यमाणं
सदिमेव भवति अस्यापि पदस्य
निरूप्यमाणं स्थूलत्वं यावत्स्थि।
अन्त्रकं प्रसयांशं विसृज्य प्रकृ
तिमात्ररूपं सकारमात्रमेवाव-
ज्ञ। शिष्यते तदन्तर्गतकं विंशतत्त्वं मे^
ततः परं शुद्धविद्येश्वरौ सदाशिव
तत्त्वानि ज्ञानक्रियासाराणि श
क्तिविशेषत्वादौकारेऽभ्युपगम
रूपेत्तरशक्तिमयेऽन्तर्भूतानि।
अतः परं पूर्णाय सृष्टिरूपो विस
र्जनीयः एवंभूतस्य हृदयबीज
स्य महामन्त्रात्मको विश्वमयो वि
श्वोत्तीर्णः परमशिव एवउदय
विश्रान्तिस्थानत्वात्त्रिनस्य भा

वः ईदृशंहृदयबीजंतत्त्वतोयो
वेदस्वात्मनयासमाविशतिच
सपरमार्थतोदीक्षितःप्राणा
मूर्धार यंलौकिकवद्वर्तमा
नोजीवन्मुक्तएवभवति॥ इति देहपाते श्रीप
पराप्रावेशिकाकृतिर्महामाहे रमशिवभट्टा
श्वराचार्यवर्यपादपद्मोपजी रक एव भवति
विनः श्रीक्षेमराजस्य॥ ॥ श्रीस्वामि

समाप्तेति
शिवसूत्र

नगुप्त
व

श्रोधिनाथश्रीस्वामि चरण सरोजमधुपेन
साहिबशिवनाथकौलकेन॥

१९४२ श्रीनगरे लिप्तम्

6

